

Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31028>

Özet

Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygı Ölçeği (SYTKYKÖ), COVID-19 pandemisi döneminde sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma endişelerini ölçmek amacıyla Gönül Tekkur'un Demir ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş spesifik bir psikometrik araçtır. Ölçek, 16 maddeden ve iki temel alt boyuttan oluşmaktadır: **Bireysel Kaygı (BK)** ve **Sosyal Kaygı (SK)**. Ölçek, sporcuların hem kişisel ihtiyaçlarına hem de sosyal yaşamlarına yönelik enfeksiyon riskinden kaynaklanan kaygı düzeylerini 5'li Likert tipi derecelendirme formatında değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Sporcu, Kaygı, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Bireysel Kaygı, Sosyal Kaygı, Spor Psikolojisi

Yazarlar

Gönül TEKKUR'UN DEMİR, H. İbrahim Cicioğlu, Ercan Levent İhan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, sporcuların antrenman, müsabaka ortamları ve günlük yaşam aktiviteleri sırasında Yeni Tip Koronavirüs (COVID-19) enfeksiyonuna yakalanma ihtimaline karşı duydukları spesifik kaygı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemektir. Bu araç, pandemi döneminde sporcu ruh sağlığı ve performansını etkileyebilecek bu özel kaygı faktörlerini bilimsel olarak incelemeye olanak tanıyarak spor psikolojisi alanındaki literatüre katkı sağlamıştır.

SYTKYKÖ, özellikle profesyonel sporcuların ve amatör sporcuların kaygı tepkilerini standart bir ölçüm aracıyla saptayarak, gerekli psikolojik destek ve müdahale programlarının planlanması için önemli veriler sunmayı hedeflemektedir. Ölçek geliştirme çalışması, sporcuların yaşadığı kaygının yapısal boyutlarının ortaya koymuştur.

Yapı

SYTKYKÖ, COVID-19'a yakalanma ile ilgili kaygıyı iki faktörlü bir yapı altında incelemektedir. Bu yapı, sporcuların kaygı deneyimlerini iki farklı boyutta ele almaktadır:

Bireysel Kaygı (BK): Bu alt boyut, bireyin hastalığa yakalanma sonucunda kişisel yeterliliğine, sağlığına ve yaşamını sürdürme yeteneğine yönelik endişelerini kapsar (Örnek madde: "Yeni tip koronavirüse yakalanırsam kendi ihtiyaçlarımı karşılayamam diye endişelenirim."). Bu faktör 11

maddeden oluşmaktadır.

Sosyal Kaygı (SK): Bu alt boyut ise, hastalığın bulaşma riskinden dolayı sosyal etkileşimden kaçınma, dışarı çökmekten sakınma veya toplumsal baskı endişelerini ölçer (Örnek madde: "Yeni tip koronavirüs bulaşacak diye dışarı çökmekten sakınır mı."). Bu faktör 5 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılarak test edilmiş ve iki faktörlü yapıya model uyumu incelenmiştir. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri, modelin veri ile iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir. Elde edilen uyum indeksleri şunlardır: $\chi^2/sd=1,87$ (düşük değer iyi uyumu gösterir), **RMSEA**=,08 (kabul edilebilir düzey), **PGFI**=,62, **PNFI**=,80, **GFI**=,92, **AGFI**=,90, **IFI**=,97, **NFI**=,95 ve **CFI**=,97 (yüksek değerler iyi uyumu gösterir).

Ayrıca, yakınsak geçerliliğin bir göstergesi olarak faktörlerin Ortalama Açıklanan Varyans (AVE) ve Bileşik Güvenirlilik (CR) değerleri incelenmiştir. Bireysel Kaygı faktörünün AVE değeri ,52 (kabul edilebilir sınır olan 0.50'nin üzerindedir) olup CR katsayısı ,92'dir. Sosyal Kaygı faktörünün AVE değeri ,58 olup CR katsayısı ,87'dir. Bu sonuçlar, ölçeğin yapısal olarak geçerli olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

SYTKYKÖ'nün güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) kullanılarak değerlendirilmiştir. Hem alt boyutlar hem de toplam puan için yüksek düzeyde iç tutarlılık tespit edilmiştir. Elde edilen güvenirlilik katsayıları şunlardır:

Bireysel Kaygı (BK) faktörünün iç tutarlılık katsayısı: **,90**

Sosyal Kaygı (SK) faktörünün iç tutarlılık katsayısı: **,84**

SYTKYKÖ toplam puanının iç tutarlılık katsayısı: **,92**

Bu yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, araştırmacılar tarafından teorik beklentiler doğrultusunda belirlenmiş ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin toplam 16 madde ile iki faktörlü bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu iki faktör (Bireysel Kaygı ve Sosyal Kaygı), sporcuların COVID-19 kaygısını farklı ve bağımsız yönlerden açıkladığını göstermektedir. Elde edilen uyum indeksleri (özellikle CFI ve NFI değerleri) iki faktörlü modelin yapısal olarak sağlam olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 5'li Likert (1=Hiç Katılmıyorum - 5=Tamamen Katılıyorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Sporcular

Age Group: Belirtilmemiştir (Çalışma sporcularla yapılmıştır.)

Population Details: Aktif sporcular

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği

Anahtar Kelimeler

COVID-19 Kaygısı, Sporcu Ruh Sağlığı, Psikometrik Özellikler, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Bireysel Kaygı, Sosyal Kaygı, Pandemi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: gonultekkursun@hotmail.com

Correspondence Address: Belirtilmemiştir

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2020 yılında yayımlanan geçerlik ve güvenirlik çalışmasıyla literatüre kazandırılmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Gönül TEKKURUN DEMİR ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için izin alınması önerilir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Tekkurun Demir, G., Cicioğlu, H. ?, & ?han, E. L. (2020). Anxiety of Catching the Novel Coronavirus (Covid-19) Scale (ACNCS): Validity and reliability study. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 458-468. <https://doi.org/10.14687/jhs.v17i2.5988>

Ek Bilgi: Çalışmanın tam metin bağlantısı: j-humansciences.com

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [sporcularin-yeni-tip-koronaviruse-covid-19-yakalanma-kaygisi-olcegi-sytkyko-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2020/04/SPORCULARIN-YENI-TIP-KORONAVIRUSE-COVID-19-YAKALANMA-KAYGISI-OLCEGI-SYTKYKO-TOAD.PDF)

Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ) Maddeleri

Ölçek 16 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır.

Bireysel Kaygı (BK) (11 madde): Yeni tip koronavirüse yakalanırsam kendi ihtiyaçlarımı karşılayamam diye endişelenirim.

Sosyal Kaygı (SK) (5 madde): Yeni tip koronavirüs bulaşacak diye dikkatli olmaktan sakınmam.

ARABPSYCHOLOGY.COM